

Wymagania na poszczególne oceny w klasie 8

Dokument utworzony na bazie podstawy programowej oraz programu nauczania „Świat w słowach i obrazach. Gramatyka i stylistyka” wydawnictwa WSiP na potrzeby Szkoły Podstawowej nr 11 w Warszawie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który prezentuje wysoki poziom wiedzy. Jego praca cechuje się samodzielnością i kreatywnością. Świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie. Potrafi analizować i interpretować dzieła plastyczne. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne. Jest czytany, zna i interpretuje różne teksty kultury.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych. Nie potrafi, nawet z pomocą nauczyciela, wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

Wymagania na ocenę dopuszczającą:

CZYTANIE, ROZUMIENIE, ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTU:

I semestr:

- czyta tekst ze zrozumieniem, wskazuje w nim potrzebne informacje;
- wyodrębnia w tekście wstęp, rozwinięcie i zakończenie;
- odpowiada na pytania, cytując odpowiednie fragmenty tekstu
- klasyfikuje teksty ze względu na ich gatunek i rodzaj literacki
- wyodrębnia w tekście stwierdzenia o charakterze realistycznym i metaforycznym;
- cytuje zdania o charakterze sentencji
- wymienia motywy występujące w poznanych dziełach;
- czyta wiersz głośno i wyraźnie;
- określa charakter, temat, nastrój i sytuację liryczną w wierszu;
- nazywa uczucia podmiotu lirycznego;
- wskazuje formy gramatyczne służące ujawnianiu się podmiotu mówiącego;
- wypowiada się na temat wiersza, próbuje określić jego problematykę;
- wskazuje środki poetyckie w czytany tekście;

II semestr:

- odczytuje dosłowne znaczenia przedstawionej sytuacji;
- określa czas i miejsce akcji;
- wskazuje elementy świata przedstawionego;
- wymienia w kolejności najważniejsze wydarzenia tekstu;
- wskazuje głównych bohaterów i wypowiada się na ich temat;
- nazywa cechy charakteru bohatera;
- rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne, pojęcia realny i realistyczny, fikcję literacką od rzeczywistości
- odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej;
- nazywa elementy przedstawione na obrazie

- wyjaśnia, czym jest reklama i wypowiada się na jej temat
- wie, że perswazja jest wykorzystywana w działaniach reklamowych;
- wymienia znane hasła reklamowe i podejmuje próbę objaśnienia, w jaki sposób oddziałują one na odbiorcę
- podaje przykłady adaptacji filmowych
- używa pojęcia: plan i montaż filmowy;
- wyjaśnia, na czym polega *montaż filmowy*
- rozpoznaje gatunek streszczanych filmów;
- wymienia środki przekazu charakterystyczne dla kultury masowej
- wypowiada się na temat kultury popularnej;

JĘZYKOZNAWSTWO:

I semestr:

- wie, jakie są konsekwencje naruszenia normy językowej;
- korzysta ze słowników: języka polskiego, wyrazów bliskoznacznych, poprawnej polszczyzny oraz frazeologicznego
- rozróżnia spółgłoski i samogłoski, wskazuje je w wyrazach;
- oznacza miękkość głosek;
- dzieli wyrazy na litery i głoski;
- dzieli wyrazy na sylaby;
- podaje sposoby (wraz z przykładami) graficznego oznaczania miękkości głosek
- wie, że istnieją różnice między wymową a pisownią słów, wskazuje ich przykłady;
- nazywa główne rodzaje upodobień
- wie, które narządy mowy biorą udział w powstawaniu głosek
- wymienia rejony Polski, w których zachowały się dialekty;
- zna i stosuje zasady dzielenia wyrazów przy przenoszeniu
- ma świadomość konieczności poprawnego akcentowania wyrazów;
- wie, że akcent w języku polskim jest stały i pada zwykle na przedostatnią sylabę;
- poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem
- nazywa główne rodzaje upodobień

II semestr:

- wskazuje synonimiczne pary wyrazów;
- rozumie znaczenia wyrazów o takim samym brzmieniu;
- podaje antonimy do podanych wyrazów;
- podaje przykłady związków frazeologicznych i objaśnia ich znaczenie
- dostrzega różnicę między treścią a zakresem wyrazu;
- zastępuje słowa wyrazem o szerszym zakresie;
- wie, że realne znaczenie wyrazu może być inne niż słowotwórcze
- wyjaśnia znaczenie frazeologizmów pochodzenia biblijnego i mitologicznego;
- łączy podane słowa w poprawne związki wyrazowe;
- wie, że polskie nazwy miejscowe i osobowe są odmienne;
- zna zasady ortograficzne dotyczące pisowni nazw własnych

- wie, że w polszczyźnie istnieją różne style wypowiedzi, a ich użycie zależy od sytuacji komunikacyjnej;
- rozpoznaje neologizmy wśród innych wyrazów;
- znajduje neologizmy artystyczne w tekście literackim
- wie, dlaczego nie należy nadużywać zapożyczeń;
- objaśnia znaczenie archaizmów na podstawie przypisów lub słownika
- podaje przykłady kolokwializmów

TWORZENIE WŁASNEGO TEKSTU:

I semestr:

- zna cechy notatki oraz jej rodzaje;
- podejmuje próbę sporządzenia notatki hasłowej na zadany temat
- podejmuje próbę streszczenia tekstu
- wyjaśnia własnymi słowami pojęcia: teza, hipoteza, argument, kontrargument, wskaźniki zespolenia, spójność, akapit, plagiat, wywiad, recenzja, przemówienie, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, scenariusz, scenopis;
- formułuje argumenty;
- dzieli tekst na segmenty odpowiadające wskazanym częściom;
- tworzy spójny tekst z zaprezentowanych fragmentów;

II semestr:

- podejmuje próbę stworzenia listy pytań kierowanych do konkretnego rozmówcy
- wie, że przemówienie ma trójdzielną budowę;
- objaśnia, w jakim celu przywołuje się argumenty;
- podaje przykład pytania retorycznego
- redaguje podanie, korzystając ze schematu;
- redaguje życiorys i CV, korzystając ze schematu;
- bierze udział w tworzeniu listu motywacyjnego
- redaguje opowiadanie według podanego schematu;
- wprowadza dialogi do opowiadania;
- odróżnia recenzję od innych form wypowiedzi;
- wyodrębnia części kompozycyjne recenzji;

Wymagania na ocenę dostateczną obejmują te na ocenę dopuszczającą oraz:

CZYTANIE, ROZUMIENIE, ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTU:

I semestr:

- uzasadnia swoje opinie za pomocą odpowiednich cytatów z tekstu;
- wskazuje w tekście dygresję;
- określa nadawcę i adresata utworu;
- rozpoznaje i nazywa motywy kulturowe, biblijne i mitologiczne

- wskazuje różnice między literaturą faktu i literaturą piękną;
- rozróżnia reportaż i reportaż literacki;
- nazywa emocje, uczucia i refleksje osoby mówiącej w wierszu;
- określa sytuację liryczną, uzasadnia, cytując tekst;
- interpretuje tytuł wiersza;
- wyodrębnia obrazy poetyckie i dostrzega ich metaforyczny charakter;
- wskazuje i nazywa środki poetyckie, szczególnie służące plastyczności obrazu;
- wymienia elementy tworzące obraz poetycki;
- rozpoznaje w tekście porównanie homeryckie, inwokację, apostrofę, porównanie, puentę, lirykę pośrednią i bezpośrednią, średniówkę;
- wskazuje środki służące budowie rytmiczności wiersza;
- wyodrębnia w utworze część opisową i refleksyjną;
- wskazuje metafory w wierszu i podejmuje próbę ich wyjaśnienia;
- odróżnia postać autora od narratora;
- używa adekwatnie pojęć: *narrator pierwszoosobowy*, *narrator trzecioosobowy*;
- określa rodzaj narracji i typ narratora;
- określa tematykę i problematykę utworu;
- wyróżnia i nazywa wątki utworu;
- charakteryzuje język tekstu;
- wskazuje symboliczne elementy świata przedstawionego
- określa stosunek narratora do świata przedstawionego, uzasadnia;
- przedstawia własną ocenę świata opisanego w utworze;
- ocenia postawę bohaterów;

I semestr:

- wskazuje na stosunek narratora do bohaterów, uzasadnia swoje zdanie wybranymi cytatami;
- wskazuje pierwszoplanowych i drugoplanowych bohaterów powieści;
- charakteryzuje główne postaci dzieła;
- analizuje przebieg wskazanych wydarzeń w utworze;
- wyjaśnia, na czym polega istota działań reklamowych;
- wymienia zalety i zagrożenia reklamy;
- objaśnia, na czym polega perswazja, a na czym manipulacja;
- wskazuje typy tekstów, w których używa się perswazji;
- wyjaśnia własnymi słowami, czym jest i czemu służy reklama społeczna;
- definiuje hasło reklamowe (slogan reklamowy)
- wskazuje utwory, do których nawiązują tytuły i wypowiedzi reklamowe;
- wyjaśnia, dlaczego plagiat jest oszustwem
- analizuje sposób usytuowania poszczególnych elementów na obrazie;
- nazywa cechy ukazanej przestrzeni;
- podaje propozycje wyjaśniające, jaka sytuacja została przedstawiona na obrazie
- wskazuje statyczne i dynamiczne elementy krajobrazu;
- definiuje parafrazę i wie, do jakich celów bywa najczęściej wykorzystywany ten zabieg;
- definiuje pojęcie *adaptacja filmowa*;
- wyjaśnia, czemu służy metafora i symbol w filmie, podaje przykłady;
- wymienia i przedstawia rodzaje planów filmowych, typy montażu oraz sekwencje zagęszczone
- wskazuje i omawia różne formy teatralne;
- wyjaśnia pojęcie *globalna wioska*;

- wylicza korzyści i zagrożenia związane ze środkami masowego przekazu;
- definiuje pojęcia: *kultura popularna*, *kicz*, *telegatunki*;

JĘZYKOZNAWSTWO:

I semestr:

- rozróżnia użytkową i wzorcową normę językową;
- definiuje pojęcie błędu językowego;
- dostrzega w wypowiedziach błędy językowe
- wyjaśnia różnicę między głosem a literą;
- dzieli wyrazy na głoski;
- rozpoznaje i dzieli upodobnienia fonetyczne pod względem dźwięczności;
- poprawnie zapisuje słowa, w których występują różnice między wymową a pisownią
- wymienia i wskazuje na mapie terytorialny zasięg głównych dialektów polskich;
- rozróżnia pojęcia: dialekt i gwara;
- dostrzega dialektyzmy w tekstach literackich
- zna i poprawnie stosuje zasady ortograficzne dotyczące pisowni liter oznaczających samogłoski nosowe;
- zna i stosuje poprawną pisownię przedrostków *z-*, *wz-* oraz *bez-*, *nad-*, *ob-*, *pod-*, *przed-*, *roz-*, *w-*
- wyodrębnia w wyrazie sylaby, wskazuje sylaby otwarte i zamknięte;
- wie, jakie funkcje może pełnić w wyrazach litera *i*;
- rozróżnia samogłoski i spółgłoski, wymienia rodzaje głosek;
- rozpoznaje antonimy i homonimy wśród innych wyrazów;
- omawia na przykładach różnicę między treścią a zakresem wyrazu;
- wyjaśnia własnymi słowami, czym jest realne znaczenie wyrazu

II semestr:

- wie, że polskie nazwy miejscowe odmieniają się – w zależności od budowy – jak rzeczowniki pospolite lub przymiotniki;
- poprawnie odmienia złożone nazwy miejscowości;
- poprawnie zapisuje nazwy własne;
- poprawnie odmienia nazwiska typu *Fredro*, *Linde*, *Kobiela*, *Wrona*, *Konieczny*, *Baki*;
- wie, że nazwiska żeńskie w postaci męskiej są nieodmienne
- wymienia i wskazuje podstawowe cechy poszczególnych stylów funkcjonalnych;
- wskazuje teksty, dla których charakterystyczne jest użycie poszczególnych stylów
- rozróżnia i rozpoznaje neologizmy słowotwórcze, znaczeniowe, frazeologiczne;
- podaje przykłady neologizmów słowotwórczych zawierających określone typy formantów;
- podaje słowa, od których powstały wyrazy złożone, objaśnia ich znaczenie;
- wyjaśnia znaczenie wybranych neologizmów artystycznych
- rozpoznaje zapożyczenia;
- objaśnia, czym są germanizmy, romanizmy, rusycyzmy i anglicyzmy, podaje ich przykłady
- wskazuje archaizmy w tekście literackim;
- tworzy współczesne formy gramatyczne wyrazów dawnych
- wyjaśnia, na czym polega archaizacja

TWORZENIE TEKSTU:

I semestr:

- sporządza notatkę w formie schematu na zadany temat
- streszcza tekst
- zestawia w prosty sposób argumenty z kontrargumentami
- określa zawartość treściową wstępu, rozwinięcia, zakończenia;
- przekształca tekst, usuwając z niego oznaki niespójności;
- rozumie pojęcia: *wskazniki zespolenia*, *spójność*, *akapit*, *tok myślenia* (wywód)
- poprawia tekst, zastępując niepotrzebne powtórzenia synonimami;
- tworzy krótką wypowiedź argumentacyjną na wskazany temat
- redaguje wypowiedź pisemną w formie: listu do rodziny, ulotki reklamowej (sloganu)
- zapisuje refleksje na wybrany temat
- wskazuje cechy i elementy składowe wywiadu;
- wskazuje, jak należy przygotować się do wywiadu;
- przygotowuje listę pytań kierowanych do konkretnego rozmówcy

II semestr:

- wyjaśnia, czym jest retoryka;
- wskazuje cele działań retorycznych;
- wskazuje różne rodzaje argumentów;
- omawia podstawowe zasady przygotowywania i wygłaszania przemówień;
- wymienia elementy składowe przemówienia;
- wskazuje, od czego zależy i na czym polega wybór stylu przemówienia;
- wymienia i omawia etapy pracy nad przemówieniem;
- wskazuje przykłady środków retorycznych: apostrofy, pytania retorycznego, wykrzyknienia, porównania, przenieśni, peryfrazy, powtórzenia, aluzji
- wskazuje wyraz bliskoznaczny dla eufemizmu;
- omawia układ życiorysu, CV, listu motywacyjnego;
- zna stałe formuły pism urzędowych;
- przypisuje życiorys, CV, list motywacyjny do określonego stylu funkcjonalnego;
- omawia niezbędne zasady tworzenia CV;
- określa stałe elementy budowy listu motywacyjnego;
- omawia graficzną kompozycję listu motywacyjnego
- wskazuje sposoby wzbogacania opowiadania
- na podstawie podanego planu redaguje recenzję

Wymagania na ocenę dobrą obejmują te na ocenę dostateczną oraz:

CZYTANIE, ROZUMIENIE, ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTU:

I semestr:

- wymienia główne działania związane z interpretacją utworu;
- uzasadnia wybór hipotezy interpretacyjnej;
- wyodrębnia w utworze części kompozycyjne;
- cytuje i komentuje fragmenty tekstu;
- analizuje zabiegi językowe zastosowane przez autora, odwołując się do przykładów z tekstu
- charakteryzuje język i styl utworu;
- wyjaśnia znaczenie zwrotów i wyrażeń wywodzących się z Biblii;
- wskazuje w tekście elementy satyryczne
- formułuje przesłanie utworów
- wskazuje, nazywa i określa funkcje oraz cel środków poetyckich i stylizacji;
- analizuje budowę wersyfikacyjną i kompozycyjną tekstu;
- używa kontekstu biograficznego i historycznego do odczytania sensów tekstu
- zna i wskazuje cechy poznanych gatunków literackich;
- objaśnia na przykładach, czym jest topos
- objaśnia metaforyczną warstwę tekstu;
- wskazuje konteksty pomocne w odczytaniu utworu;
- czyta wiersz, zaznaczając głosem interpretację;
- analizuje i interpretuje budowę wiersza
- wskazuje motywy i konsekwencje działań bohaterów;
- charakteryzuje głównego bohatera, uzasadniając swe opinie za pomocą odpowiednich cytatów z tekstu;
- wyjaśnia pojęcie fabuły;
- charakteryzuje bohaterów i na tej podstawie formułuje problem utworu;
- omawia malarskie środki prezentacji
- omawia kompozycję obrazu, analizuje rolę światła;

II semestr:

- objaśnia, na czym polega wykorzystywanie parafrazy w negocjacjach lub mediacji
- formułuje opinie na temat udanych i nieudanych adaptacji filmowych, uzasadnia je;
- posługuje się terminologią związaną z filmem
- wskazuje cele reklamy;
- wskazuje zabiegi stosowane w reklamie
- przedstawia wpływ techniki na życie ludzi;
- wyjaśnia różnice między różnymi typami montażu i osiąganymi przez nie efektami;
- klasyfikuje gatunkowo ostatnio obejrzone filmy;
- sporządza listę filmów, które są dziełami sztuki, uzasadniając swoje wybory;
- na podstawie przykładów podanych w tekście wyjaśnia powstawania filmowej metafory;
- wyjaśnia, czym jest kultura masowa;
- wskazuje cechy kultury popularnej.

JĘZYKOZNAWSTWO:

I semestr:

- nazywa różne typy błędów językowych, podaje ich przykłady;
- klasyfikuje wyrazy i formy na użyte zgodnie z normą wzorcową i użytkową;
- poprawia błędy językowe, korzystając z różnych źródeł
- wyjaśnia, czym zajmuje się fonetyka;
- podaje przykłady wyrazów, w których liczba głosek jest równa liczbie liter lub liczba głosek jest mniejsza niż liczba liter;
- dokonuje klasyfikacji głosek;
- objaśnia funkcje różnych narządów mowy w procesie artykułowania głosek;
- wie, skąd się biorą upodobnienia pod względem dźwięczności;
- definiuje i rozpoznaje upodobnienia wewnątrzwyrazowe i międzywyrazowe, postępowe i wsteczne;
- objaśnia zjawisko ubezdźwięcznienia w wygłosie
- wyjaśnia, dlaczego dialekt kaszubski ma status języka narodowego;
- określa podstawowe cechy polskich dialektów;
- wyjaśnia, czym jest mazurzenie;
- zastępuje dialektyzmy wyrazami zaczerpniętymi z języka literackiego
- podaje reguły akcentowania wyrazów w języku polskim;
- poprawnie akcentuje wyrazy;
- wymienia grupy wyrazów nieposiadające samodzielnego akcentu
- stosuje w wypowiedziach homonimy oraz synonimy i antonimy;
- omawia różne typy związków frazeologicznych
- wyjaśnia, czym jest znaczenie wyrazu;
- definiuje treść wyrazu i zakres wyrazu;

II semestr:

- odmienia poprawnie nazwy miejscowe typu *Zakopane*;
- odmienia poprawnie imiona typu *Bruno*;
- poprawnie odmienia nazwiska męskie zakończone na -o i -e;
- poprawnie odmienia nazwiska męskie zakończone na -a;
- poprawnie odmienia nazwiska zakończone na -i lub -y
- wyjaśnia, czym jest styl funkcjonalny języka i czym jest uwarunkowany;
- rozpoznaje styl naukowy, urzędowy, artystyczny, potoczny;
- wyjaśnia, w jaki sposób reklama może wzbogacać język
- określa różnicę między perswazją a manipulacją;
- wyjaśnia, w jaki sposób powstają poszczególne rodzaje neologizmów;
- określa, czym są i jaką funkcję pełnią w tekście neologizmy artystyczne;
- omawia sposób powstania neologizmów artystycznych
- omawia okoliczności przenikania zapożyczeń do języka polskiego;
- podaje polskie odpowiedniki zbędnych zapożyczeń
- wskazuje przykłady perswazyjnego użycia języka.

TWORZENIE TEKSTU:

I semestr:

- stosuje różne sposoby uzyskiwania zwięzłości i przejrzystości zapisu;
- sporządza notatkę w postaci mapy myśli na zadany temat;
- redaguje streszczenie;
- redaguje monolog wewnętrzny lub rozprawkę zgodnie z podanymi wskazówkami;
- formułuje hipotezy dotyczące wskazanych problemów;
- sygnalizuje odpowiednimi zwrotami wprowadzenie kontrargumentów;
- wyszukuje w tekście przykłady antytezy i pytania retorycznego;
- wyodrębnia w tekście problem, argumenty, wnioski;
- opisuje i uzasadnia zabiegi służące usuwaniu niespójności w tekście;
- podaje przykłady wskaźników zespolenia;
- przekształca tekst rozprawki, używając innej tezy oraz rozwijając argumenty;
- przekształca tekst, usuwając niespójności;
- redaguje rozprawkę;
- wyjaśnia cele działań retorycznych;
- przygotowuje przemówienie: formułuje cel, stawia tezę, przygotowuje argumenty;
- dostosowuje środki retoryczne do komunikatu;
- wyjaśnia, czym są argumenty logiczne, rzeczowe i emocjonalne, podaje ich przykłady;
- wyjaśnia, czym są: apostrofa, pytanie retoryczne, wykrzyknienie, porównanie, przenośnia, peryfraz, powtórzenie, aluzja
- swobodnie wypowiada się na wskazany temat;
- formułuje trafne argumenty;
- wykorzystuje w wypowiedzi figury retoryczne;
- wygłasza przemówienie z dbałością o dykcję i akcent;
- dokonuje przekładu intersemiotycznego;

II semestr:

- segmentuje tekst, nadaje tytuły poszczególnym segmentom;
- redaguje fikcyjne życiorysy i CV z zachowaniem stałych elementów budowy tych formy dokumentów
- przygotowuje fragment scenopisu;
- redaguje opowiadanie, zawierające dialogi oraz poszerzone opisy (przedmiotów, postaci, przeżyć)
- przeprowadza wywiady z bohaterami utworu;
- uzasadnia słuszność wybranego stwierdzenia w formie przemówienia;
- wymienia cechy recenzji i powinności recenzenta;
- stosuje w recenzji wyrazy oceniające i środki językowe uwypuklające opinię
- sporządza szkic scenariusza (w formie planu wydarzeń);
- proponuje sceniczną realizację fragmentu utworu prozatorskiego.

Wymagania na ocenę bardzo dobrą obejmują te na ocenę dobrą oraz:

CZYTANIE, ROZUMIENIE, ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTU:

I semestr:

- zgadza się lub polemizuje z proponowanym komentarzem do tekstu, proponuje swoje odczytanie;
- wskazuje związki między obrazem natury a stanem psychicznym osoby mówiącej;
- omawia relacje między częściami kompozycyjnymi utworu;
- wyjaśnia sposób wykorzystania wątków biblijnych i ich funkcje w utworach;
- wskazuje elementy świata przedstawionego o charakterze symbolicznym, komentuje je;
- wymienia cechy charakterystyczne dla tekstów biblijnych
- omawia rolę ironii w kontekście utworu;
- wskazuje i objaśnia wybrane topoty;
- określa funkcję zastosowanych w tekście środków retorycznych;
- odtwarza tok myślowy zawarty w tekście;
- wnikliwie objaśnia znaczenia metafor;
- formułuje wnioski dotyczące problematyki tekstu;
- wyraża własną opinię związaną z przedstawianą przez tekst problematyką;
- określa związki i relacje między wszystkimi informacjami w tekście;
- komentuje refleksje autora na temat opisywanej rzeczywistości;
- porównuje teksty kultury;
- porównuje losy bohaterów różnych utworów;
- interpretuje symboliczne znaczenia mitów w odniesieniu do problematyki utworów i losów bohaterów;
- przedstawia pogłębioną interpretację wiersza w odniesieniu do własnych odczuć i doświadczeń;
- formułuje refleksje na temat roli poety i poezji w życiu społeczeństwa
- określa związek między językiem utworu, fabułą opowieści a jej odbiorcą;
- interpretuje elementy świata przedstawionego o charakterze symbolicznym;
- komentuje i ocenia intencje nadawcze bohaterów;
- omawia konsekwencje wyboru typu narracji;
- na podstawie wypowiedzi narratora określa jego stosunek do opisywanego świata;
- wyjaśnia cechy realizmu jako konwencji literackiej;
- wskazuje przykłady innych niż realistyczna konwencja literackich;

II semestr:

- dostrzega w utworach realistycznych metaforę, alegorię, symbol
- przedstawia portret człowieka i artysty wpisany w tekst;
- omawia przykłady tekstów reklamowych, w których została wykorzystana parafraza;
- ocenia zasadność użycia neologizmów w tekstach własnych, literackich i użytkowych;
- objaśnia sposoby przenikania neologizmów do języka polskiego oraz ich celowość;
- wskazuje pozytywne i negatywne aspekty obecności zapożyczeń we współczesnej polszczyźnie;
- analizuje język wiersza i użyte środki poetyckie, nazywa ich funkcje;
- wskazuje autorów, którzy stosowali archaizację języka w swoich utworach;
- wypowiada się na temat funkcji stylistycznej archaizacji języka
- komentuje przenośne znaczenia utworu;

- analizuje język bohaterów;
- określa relacje kompozycyjne wszystkich elementów przedstawionych na obrazie;
- objaśnia elementy o znaczeniu symbolicznym;
- wypowiada się na temat swojego rozumienia znaczeń wynikających z obrazu
- komentuje i ocenia wpływ techniki, wynalazków na życie ludzi w opisanym świecie;
- swobodnie posługuje się terminologią związaną z filmem
- analizuje mechanizm działania reklamy;
- wyjaśnia, jak bronić się przed działaniem reklamy;
- dobiera rodzaje montażu do projektowanych ujęć filmowych;
- wyjaśnia, na jakie zapotrzebowanie widzów odpowiadają hybrydy gatunkowe;
- wskazuje w obejrzanym filmie przykłady łączenia gatunków;
- formułuje własną opinię na temat wartości lub jej braku filmowych hybryd gatunkowych
- ocenia zjawisko kultury popularnej;
- ocenia wiarygodność światów prezentowanych w różnych gatunkach medialnych (np. wideoklipie, grze komputerowej, elektronicznej wersji gazety lub czasopisma, Wikipedii)

JĘZYKOZNAWSTWO:

I semestr:

- klasyfikuje błędy językowe;
- wyjaśnia mechanizm powstawania błędów językowych
- objaśnia, jak powstają głoski dźwięczne i bezdźwięczne, twarde i miękkie, ustne i nosowe;
- wyjaśnia zjawisko zgłoskotwórczości
- objaśnia mechanizm powstawania upodobień fonetycznych;
- wskazuje cechy gwary podhalańskiej;
- wyjaśnia przyczyny posługiwania się przez pisarzy zabiegiem dialektyzacji;
- wskazuje w tekstach podstawowe cechy różnych dialektów
- układa dyktando, stosując poznane reguły ortograficzne
- wymienia i omawia grupy wyrazów akcentowanych w polszczyźnie inaczej;
- wyjaśnia na czym polega i wskazuje przykłady wyrazów mających akcent wariantywny;
- poprawnie akcentuje zestroje akcentowe;
- bezbłędnie dzieli także trudne wyrazy na litery, głoski, sylaby;
- poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, zna zasady akcentowania;
- objaśnia na przykładach mechanizm powstawania upodobień głosek;

II semestr:

- udowadnia, że podane wyrazy są homonimami, różnicując ich znaczenia poprzez użycie w odpowiednich kontekstach;
- objaśnia dowcip językowy oparty na homonimii;
- objaśnia, na czym polegają błędy w użyciu związków frazeologicznych
- omawia zależności między treścią wyrazu a jego zakresem;
- stosuje poprawnie formy wołacza imion;
- poprawnie odmienia nazwiska typu Musiałowa lub Musiałówna
- dokonuje analizy językowej wybranych sloganów reklamowych
- omawia różne rodzaje zabiegów stosowanych w tekstach reklamowych:
- omawia funkcję gier językowych i wyrazów wieloznacznych w reklamie;

TWORZENIE TEKSTU:

I semestr:

- zapisuje wiadomości z lekcji w postaci mapy myśli;
- przedstawia i stosuje swój indywidualny sposób notowania;
- opracowuje fragment scenariusza w formie opowiadania;
- świadomie stosuje zwroty językowe sygnalizujące hipotetyczność sądów;
- świadomie komponuje w wypowiedzi argumenty i kontrargumenty;
- redaguje reportaż ;
- układa tekst rozprawki, używając wybranych argumentów w funkcji kontrargumentów oraz przekształcając inne segmenty tekstu;
- redaguje felieton / reportaż;
- poprawia tekst, zastępując wyrazy synonimami właściwymi dla języka literackiego;
- pisze opowiadanie inspirowane obrazem;
- redaguje wypowiedź argumentacyjną na wskazany temat;
- tworzy / przekształca teksty z zastosowaniem określonego stylu;
- redaguje hasła reklamowe;
- przygotowuje mowę na zadany temat;
- przeprowadza / redaguje wywiad;

II semestr:

- przygotowuje przemówienie: formułuje cel, gromadzi potrzebny materiał, porządkuje treść, wybiera odpowiednią formę zwrotu do słuchaczy, wprowadza do wypowiedzi, przedstawia argumenty, odpyiera kontrargumenty, apeluje do słuchaczy, stosuje odpowiednie figury retoryczne, puentuje;
- świadomie stosuje różne rodzaje argumentów;
- wykorzystuje w przemówieniu liczne figury retoryczne;
- stosuje zasady dotyczące wygłaszania przemówienia (dykcja, akcent, intonacja, stosowanie pauzy, odpowiednie tempo);
- redaguje list motywacyjny;
- redaguje opowiadanie twórcze;
- świadomie wykorzystuje zabiegi wzbogacające wypowiedź, np. retrospekcję;
- buduje napięcie dzięki odpowiedniemu doborowi środków językowych;
- sporządza fragment scenopisu kilku ujęć filmowych;
- przedstawia fragment fabuły nieistniejącego filmu, który uzasadniałby użycie sekwencji zagęszczonych ;
- redaguje recenzję, zachowując wszystkie cechy formy wypowiedzi i stosując bogate słownictwo oceniające i wartościujące;